

Kan?ta Dayal? Çal??ma Ortam? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kan?ta Dayal? Çal??ma Ortam? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24216>

Öz

Kan?ta Dayal? Çal??ma Ortam? Ölçe?i (KDÇOO), sa?lik hizmetleri sunucular?n?n çal??t?klar? ortam?n, **kan?ta dayal? uygulamalar?** (Kan?ta Dayal? Uygulama) ne ölçüde destekledi?ini ve kolayla?t?rd???n? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, organizasyonel kültürün, liderli?in ve kaynaklar?n EBP (Evidence-Based Practice) kullan?m?n? te?vik etme düzeyini nicel olarak belirlemeyi hedefler. Türk kültürüne ve diline **uyarlama** (Uyarlama) çal??mas?, Türe, Demirsoy ve Y?ld?r?m (2020) taraf?ndan gerçekte?tirilmis? olup, ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türkiye ba?lam?nda geçerli ve güvenilir oldu?unu göstermi?tir.

Ölçek, özellikle hem?irelik ve di?er sa?lik profesyonellerinin uygulama ortamlar?n?n kalitesini de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktad?r. Çal??ma ortam?n?n EBP'ye olan deste?i, uygulay?c?lar?n en güncel ve etkili yöntemleri kullanma motivasyonunu do?rudan etkiler.

Anahtar Kelimeler

Kan?ta Dayal? Çal??ma Ortam?, Kan?ta Dayal? Uygulama, Örgütsel Destek, Ölçek Uyarlama, **Psikometrik Özellikler**, Hem?irelik.

Yazarlar

Aysun Türe, Neslihan Demirsoy, Ay?e Y?ld?r?m (Uyarlama Çal??mas? Yazarlar?).

Amaç

Kan?ta Dayal? Çal??ma Ortam? Ölçe?i'nin temel amac?, klinik uygulama alanlar?nda çal??an sa?lik profesyonellerinin alg?lad???, kan?ta dayal? uygulamalar? destekleyen çevresel faktörlerin kapsam?n? ve gücünü ölçmektir. Bu, yöneticilere ve politika yap?c?lara, EBP entegrasyonunu sa?lamak için hangi organizasyonel alanlara yat?r?m yap?lmas? gerekti?i konusunda somut veriler sunmay? sa?lar.

Ölçek, profesyonellerin bilgiye eri?im, meslekte? deste?i, yönetsel te?vik ve kaynak sa?lanmas? gibi konularda çal??ma ortamlar?n? nas?l de?erlendirdi?ini ortaya koyar. Uyarlama çal??mas? (Türe vd., 2020), ölçe?in Türk kültüründe de bu amaçlar? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde yerine getirebildi?ini do?rulamay? amaçlam??t?r.

Yap?

Ölçek, Kan?ta Dayal? Uygulama (KDU) kültürünün bir organizasyon içindeki varl???n? ve yo?unlu?unu ölçen çok boyutlu bir yap?y? de?erlendirir. Ölçülen temel yap?, çal??anlar?n EBP'yi uygulamalar? için gerekli olan yap?sal ve kültürel deste?i içerir. Bu destek genellikle üç ana unsur

etraf?nda toplan?r:

Kaynak Eri?imi: Kütüphane hizmetleri, e?itim materyalleri ve zaman gibi EBP için gerekli araçlar?n mevcudiyeti.

Yönetim Deste?i: Liderli?in EBP'yi te?vik etmesi, ödüllendirmesi ve bunun için politika olu?turmas?.

Meslekt? Deste?i: Uygulay?c?lar aras?ndaki i?birli?i ve kan?t kullan?m?na yönelik kolektif normlar.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in yap?sal uygunlu?unu de?erlendirmek üzere kapsamlı **geçerlik** çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar genellikle yap? geçerli?i ve içerik geçerli?i üzerine odaklan?r. Yap? geçerli?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in orijinal boyut yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad???n? incelemi?tir.

Türe ve arkada?lar? (2020) taraf?ndan yap?lan çal??mada, KDÇÖÖ'nün Türk kültürüne uygun bir yap? sergiledi?i ve maddelerin ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?i gösterilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in klinik ara?t?rmalarda ve kurumsal de?erlendirmelerde kullan?lmas? için sa?lam bir psikometrik temel sa?lamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, iç tutarlıl?k katsayılar? (Cronbach Alfa) hesaplanarak gerçekleştirilmi?tir. ?ç tutarlıl?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren temel bir psikometrik özelliktir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçe?in Türk örnekleminde yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu i?aret etmektedir.

Uyarlama çal??mas?, KDÇÖÖ'nün alt boyutlar? ve toplam puan? için kabul edilebilir düzeyde yüksek güvenilirlik katsayılar? elde etmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı örneklemlerde uyguland???nda tutarlı sonuçlar verece?i beklentisini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Kan?ta Dayal? Çal??ma Ortam? Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanmas? sürecinde, ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm???r. Orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n korunup korunmad???n? kontrol etmek için genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) tercih edilmi?tir.

Faktör analizinin sonuçlar?, Türk örnekleminde toplanan verilerin, orijinal ölçekteki teorik alt boyutlarla uyumlu oldu?unu göstermelidir. Bu, ölçe?in kültürel farklılıklara ra?men ölçmek istedi?i

temel örgütsel yap?lar? ba?ar?l? bir ?ekilde ayr??t?rabildi?ini kan?tlar.

Araç

Test Tipi: Uyarlama

Format: Be?li veya Yedili Likert Tipi Derecelendirme (Uyarlama çal??mas? detaylar?na ba?l? olarak kesinle?tirilir, genellikle 5'li veya 7'li Likert kullan?l?r.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan versiyon), Orijinal dil (Genellikle ?ngilizce).

Hedef Kitle: Sa?l?k profesyonelleri.

Ya? Grubu: Çal??an yeti?kinler (Genellikle 18 ya? ve üstü).

Kitle Detaylar?: Hastanelerde, kliniklerde veya di?er sa?l?k kurulu?lar?nda görev yapan hem?ireler, doktorlar ve di?er klinik personel.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lar, çal??ma ortamlar?n?n kan?ta dayal? uygulamalar? ne kadar destekledi?ini belirten ifadelerle yan?t verirler.

Anahtar Kelimeler

EBP, Örgütsel Destek, Hastane Yönetimi, Psikometri, Uyarlama, Klinik Ara?t?rma.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Aysun Türe

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi Kaynakta Mevcut De?il.

?leti?im E-posta Adresi: aysunnture@gmail.com

Yaz??ma Adresi: ?lgili uyarlama makalesinde belirtilen kurumsal adresler (Genellikle yazarlar?n üniversite veya hastane ba?lant?lar?).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Kan?ta Dayal? Çal??ma Ortam? Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun kullan?m? için izinler, sorumlu yazar Aysun Türe veya ilgili yay?nc? Wiley arac?l?yla al?nmal?d?r. Ölçe?in uyarlama çal??mas? **2020** y?l?nda yay?nlanm??t?r. Kullan?m ücreti ve ko?ullar?, ara?t?rman?n ticari ya da akademik niteli?ine göre de?i?ebilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [kanita-dayali-calisma-ortami-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Bu ölçek giri?inde kullan?lan temel referans, ölçe?in Türkçeye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin belirlenmesi çal??masıdır:

Türe, A., Demirsoy, N., & Y?ld?r?m, A. (2020). Validity and reliability of Evidence?Based Practice Leadership Scale and Evidence?Based Work Environment Scale in Turkish. *Perspectives in Psychiatric Care*, 1-11. <https://doi.org/10.1111/ppc.12529>

Makalenin çevrimiçi kütüphane ba?lant?s?: onlinelibrary.wiley.com

Kan?ta Dayal? Çal??ma Ortam? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte Kan?ta Dayal? Çal??ma Ortam? Ölçe?i'nin maddeleri sa?lanmam??tır. Maddeler, ilgili akademik makaleden veya sorumlu yazardan talep edilmelidir.